

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09-...../..... 2022 г.

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс, във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет и Заповед № РД09-3893/15.08.2022 г. на министъра на образованието и науката

УТВЪРЖДАВАМ

учебна програма за отраслова професионална подготовка по учебния предмет **проектиране и прототипиране – теория**, за специалност код 4810501 „Програмиране на работи“ от професия код 481050 „Програмист на работи“ от професионално направление код 481 „Компютърни науки“, съгласно приложението.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2022/2023 година.

X

МАРИЯ ГАЙДАРОВА
Зам.-министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А
ЗА СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
ПО
УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ
ПРОЕКТИРАНЕ И ПРОТОТИПИРАНЕ
ТЕОРИЯ

Утвърдена със Заповед № РД 09-.....2022 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

Код 481 „Компютърни науки“

ПРОФЕСИЯ:

Код 481050 „Програмист на работи“

СПЕЦИАЛНОСТ:

Код 4810501 „Програмиране на работи“

София

2022 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по **проектиране и прототипиране – теория**, е предназначена за специалност код 4810501 „Програмиране на работи“ от професия код 481050 „Програмист на работи“ от професионално направление код 481 „Компютърни науки“.

Програмата е разработена в съответствие с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията „Програмист на работи“. Обучението по предмета се извършва във взаимна връзка с предмети от отрасловата и специфичната професионална подготовка.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Основна цел на обучението по предмета е учениците да придобият знания и умения за работа със работи и мехатронни системи..

За постигане на основната цел на обучението по проектиране и прототипиране – теория, е необходимо изпълнението на следните подцели:

- формиране на знания за инженерството и проектирането;
- запознаване с основите на компютърното проектиране - CAD;
- усвояване на знания за 2D и 3D моделирането;
- формиране на знания и умения в областта на прототипирането и технологиите за прототипиране;
- усвояване на умения за 3D принтиране, прототипиране с лазер, прототипиране със CNC;
Създаване на умения за сглобяване и извършване на различни финишни процеси върху прототипа.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

1. Разпределение на учебното време

Общият брой часове по учебния предмет е определен в типовите учебни планове за съответната специалност в отрасловата професионална подготовка.

2. Раздели, теми и препоръчителен брой часове

Учебното съдържание е структурирано в **9 (девет) раздела**. За всеки раздел са записани препоръчителен брой учебни часове и теми. Учебните часове се разпределят по раздели и теми в началото на всяка учебна година от учителя, в зависимост от възможностите и интересите на

учениците, методите на обучение и планираната в училищния учебен план разширена професионална подготовка.

№	Наименование на разделите и темите	Препоръчителен брой часове
1	2	3
I.	Увод в инженерството и проектирането	3
1.1.	Въведение	
1.2.	Основни правила и стандарти при оформянето на техническа документация	
1.3.	Формати, шрифтове, линии, мащаби. Изгледи, разреза и сечения. Геометрични построения. Чертеж на детайл по образец с геометрични построения	
1.4.	Технология на инженерното проектиране	
II.	Основи на компютърното проектиране - CAD, 2D и 3D моделиране	10
2.1.	Въведение и запознаване с CAD софтуер	
2.2.	Изчертаване на работни скици. Инструменти за чертаене в 2D пространство. Използване на връзки за пълно дефиниране на скици	
2.3.	Инструменти за редактиране на скици	
2.4.	Изграждане на триизмерни тела. Инструменти за добавяне и отнемане на материал	
2.5.	Изграждане и използване на спомагателна геометрия	
2.6.	Инструменти за прецизна настройка на геометрията	
2.7.	Изграждане на сглобени единици. Използване на връзки за сглобяване на детайлите. Видове връзки за сглобяване	
2.8.	Инструменти за анализ на сглобените единици. Създаване на разглобен вид на детайлите	
2.9.	Работа с библиотеки от готови детайли и използването им в сглобени единици	
2.10.	Създаване на конфигурации. Използване на уравнения и управляващи таблици	
2.11.	Създаване на детайлни и сборни чертежи. Инструменти за създаване на изображения в чертежите. Инструменти за оразмеряване на чертежите. Инструменти за въвеждане на допълнителна информация в чертежите. Създаване на спецификации	
2.12.	Модул за проектиране на изделия от листов материал. Инструменти за огъване и разгъване на заготовки. Създаване на технически чертежи	
2.13.	Запознаване с компютърното 2D и 3D моделиране	
III.	Основи на прототипирането	2

№	Наименование на разделите и темите	Препоръчителен брой часове
1	2	3
3.1.	Увод в прототипирането	
3.2.	Макетиране и бързо прототипиране	
IV.	Технологии за прототипиране	2
4.1.	Аддитивни технологии	
4.2.	Технологии с отнемане	
4.3.	Формоване	
4.4.	Други технологии за прототипиране	
V.	3D принтиране. FDM, SLA, принтиране на метал, керамика и други технологии	6
5.1.	Общи сведения за 3D принтерите	
5.2.	Технологии за печат -FDM -SLA -принтиране на метал -керамика -други технологии за 3D печат	
5.3.	Устройство на 3D принтерите	
5.4.	Техника на безопасност при работа с 3D принтери	
5.5.	Софтуер за 3D принтери	
5.6.	Подготовка на 3D модел за печат	
5.7.	Материали за 3D принтери	
5.8.	Мултиматериален 3D печат	
VI.	Прототипиране с лазер	2
6.1.	Въведение и особености на метода	
6.2.	Устройство	
6.3.	Техника на безопасност при работа с лазер	
6.4.	Създаване на чертежи	
6.5.	Лазерно изрязване на неметали.	
6.6.	Лазерно гравирание на неметали	
VII.	Прототипиране с CNC/рутер	2
7.1.	Запознаване с устройството на CNC рутера	
7.2.	Софтуери за управление на CNC рутери	
7.3.	Създаване на G-код	

№	Наименование на разделите и темите	Препоръчителен брой часове
1	2	3
7.4.	Подбор на инструменти при работа с CNC	
7.5.	Бързо прототипиране на печатни платки с CNC	
VIII.	Сглобяване	1
8.1.	Технологии на сглобяване	
8.2.	Особености на процеса	
IX.	Финишни процеси	1
9.1.	Видове финишни процеси	
9.2.	Боядисване и нанасяне на специални покрития	
9.3.	Полиране	
	ОБЩ ПРЕПОРЪЧЕТЕЛЕН БРОЙ ЧАСОВЕ:	29

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В резултат от обучението ученикът трябва да притежава следните знания, умения и компетентности.

1. Знания за:

- инженерството и проектирането;
- основите на компютърното проектиране – CAD;
- 2D и 3D моделирането;
- прототипирането и технологиите за прототипиране;
- 3D принтиране, прототипиране с лазер, прототипиране със CNC.

2. Умения да:

- разчита чертеж на детайл по образец с геометрични построения;
- работи с CAD софтуер;
- изчертава работни скици;
- създава детайлни и сборни чертежи;
- обяснява технологиите за прототипиране;
- обяснява технологиите за 3D печат;

- използва специализиран софтуер;
- подбира инструменти при работа с CNC;
- прилага финишни процеси.

3. Компетентности да:

- способен е самостоятелно да работи със софтуер за 3D моделиране, симулиране и анимации;
- способен е самостоятелно да работи с 3D принтери.

V. АВТОРСКИ ЕКИП

1. проф. д-р Анна Лекова, Институт по роботика - БАН
2. доц. д-р. Август Иванов, Институт по роботика - БАН
3. доц. д-р. Александър Кръстев, Институт по роботика - БАН
4. доц. д-р Иван Чавдаров, Институт по роботика - БАН
5. доц. д-р Снежана Костова, Институт по роботика - БАН
6. д-р инж. Георги Ангелов, Институт по роботика - БАН
7. д-р инж. Ясен Паунски, Институт по роботика - БАН
8. маг. Даниела Пендашева, Професионална гимназия по компютърно програмиране и иновации, Бургас
9. маг. Данаила Стаматова, Професионална гимназия по компютърно програмиране и иновации, Бургас